

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Центральна наукова бібліотека
Філософський факультет

**Василь Іванович Танцюра –
професор Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна**

(до 80-річчя від дня народження)

Біобібліографічний покажчик

УДК 929Танцюра:378.4.011.3-057.175(477.54)(01)
ББК 74.58д Танцюра я1
Т 18

Науковий редактор:

Д. М. Чорний

Укладачі:

О. С. Журавльова

Рецензенти:

В. А. Греченко – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету №6 Харківського національного університету внутрішніх справ.

Р. Г. Руденко – доктор історичних наук, професор Харківського національного економічного університету.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № від 2017 р.)*

Т 18 **Василь Іванович Танцюра** – професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (до 80-річчя від дня народження) : біобібліогр. покажч. / уклад. О. С. Журавльова ; наук. ред. Д. М. Чорний ; бібліогр. ред. Ю. Ю. Полякова ; вступ. ст. С. М. Куліш. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – .28 с.

ISBN

Біобібліографічний покажчик містить біографічну довідку про професора Харківського університету Василя Івановича Танцюру, перелік його наукових робіт, захищених під його керівництвом дисертацій та літературу про нього. Видання призначене науковим працівникам, викладачам, студентам та всім, хто цікавиться політичною історією України.

**УДК 929Танцюра:378.4.011.3-057.175(477.54)(01)
ББК 74.58д Танцюра я1**

ISBN

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2017

© Журавльова О. С., уклад., 2017

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2017

ВІД УПОРЯДНИКІВ

Біобібліографічний покажчик виданий до 80-річчя з дня народження відомого харківського вченого, історика, професора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Василя Івановича Танцюри. Покажчик містить хронологічну канву життя і діяльності В. І. Танцюри, вступну статтю, перелік його праць та літературу про нього. Видання має іменний покажчик. Усі джерела, крім позначених зірочкою, переглянуто *de visu*.

ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ ТАНЦЮРА – ПРОФЕСОР ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

27 лютого 2017 року виповнюється 80 років українському історику, науковцю Василю Івановичу Танцюрі.

Танцюра Василь Іванович – доктор історичних наук, професор кафедри українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна – народився 27 лютого 1937 року в селі Березівка Красноградського району Харківської області. Тут закінчив з похвальною грамотою семирічку. В 1951–1955 рр. навчався в Красноградському педагогічному училищі. У 1957 р. вступив до Харківського педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди. Через рік після закриття в цьому вузі історичного відділення історико-філологічного факультету був переведений на історичний факультет Харківського університету, який закінчив у 1960 році.

В університеті активно займався громадською діяльністю. Зокрема, протягом 1957–1959 рр. був комсоргом історичного факультету. Двічі працював на цілинних землях: у 1956 році – в Кокчетавській області, а в 1958 році – в Північно-Казахстанській.

За добре і відмінне навчання отримував з 1958 по 1960 рр. Ленінську стипендію. Після закінчення університету свою трудову діяльність розпочав завідувачим відділом студентської молоді (на посаді інструктора) Харківського обкому комсомолу. В 1963–1964 рр. працював завідувачим іноземним відділом Харківського університету, потім навчався в аспірантурі на кафедрі історії КПРС. З 1966 по 1970 рр. обирався секретарем Харківського обкому комсомолу.

З грудня 1970 р. й до сьогодні працює в Харківському університеті. В 1967 р. захистив кандидатську, а в 1989 р. – докторську дисертацію. Рішенням Державного комітету СРСР з народної освіти від 25 жовтня 1990 р. (№ 496/п) отримав учене звання професора з історії КПРС.

В університеті працював проректором з навчальної роботи (1977–1982 рр.), завідувачем кафедри історії КПРС (1982–1991 рр.), політичної історії (1991–1994 рр.), історії України (1994–1999 рр.). З 1999 р. обіймає посаду професора кафедри українознавства філософського факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна. Наукові напрями – політична історія України, роль молоді в політичному житті країни.

За всі роки своєї діяльності в університеті опублікував понад 200 наукових і науково-методичних робіт. Професор В. І. Танцюра був ініціатором створення першого в Україні навчального посібника для вищої школи «Політична історія України», який був виданий за його редакцією. Було здійснено два перевидання (2001 та 2008 рр.). Це перше

навчальне видання, що охоплює політичну історію України від її початків до сьогодення. У ньому простежено розвиток ідеї української державності, непоодинокі спроби утвердити її на різних етапах вітчизняної історії до проголошення України незалежною державою.

У 2004 р. Василь Іванович брав активну участь в реалізації фундаментальних наукових проектів «Історія міста Харкова ХХ століття» (наукове редагування одного з розділів колективної монографії) та «Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за 200 років» (член авторського колективу). Багато років заслуженою увагою студентів користується комплекс навчально-методичних матеріалів з курсу «Історія України».

Василь Іванович Танцюра протягом багатьох років входив до складу двох спеціалізованих рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій. Під його керівництвом підготовлено більше 30 кандидатів наук (серед них Є. Л. Кисильов, О. П. Шаблій, О. І. Молчанов, В. В. Малиновська, В. Я. Павленко, К. П. Тарасов, В. П. Валентієнко, М. І. Дудка, О. Ю. Шрамко, О. М. Куценко, Л. А. Бортник, І. А. Логвиненко, В. С. Жилкін, В. Б. Калиновський, Л. Є. Ляпіна, К. В. Астахова, С. І. Безрук, А. В. Губа, С. М. Куліш, Л. П. Савченко, Л. О. Радченко, М. В. Чорна, Г. Гаврилюк, В. В. Калініченко, Н. П. Олешко, Т. О. Чугуй та ін.).

Багато сил та уваги Василь Іванович приділяє підготовці кадрів найвищої кваліфікації. За підтримки й допомоги В. І. Танцюри за останні роки були захищені докторські дисертації Д. М. Чорного, С. М. Куліша, Г. Г. Грінченко, О. І. Молчанова, В. В. Кравченка, А. В. Скоробогатова.

За вагомий внесок у розвиток освіти і науки В. І. Танцюра відзначений багатьма нагородами, серед яких є орден «Знак пошани» (1971), Почесна грамота Президії Верховної Ради УРСР (1980), Почесна грамота Харківської обласної державної адміністрації та Харківської обласної Ради (2005) та Знак Міністерства освіти і науки «Відмінник освіти України» (2012), медаль імені В. Н. Каразіна Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

*Доктор педагогічних наук,
професор С. М. Куліш*

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ, АДМІНІСТРАТИВНОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В. І. ТАНЦЮРИ

27 лютого 1937 р. – в селі Березівка Красноградського району Харківської області народився Василь Іванович Танцюра.

1944 р. – пішов до першого класу семирічної школи с. Березівка Красноградського району Харківської області.

1951–1955 рр. – учень педагогічного училища м. Краснограда Харківської області.

вересень 1955 – червень 1956 рр. – студент Харківського педагогічного інституту імені Г. С. Сковороди.

вересень 1956 – червень 1960 рр. – студент Харківського університету, закінчив історичний факультет, отримав кваліфікацію історика, вчителя історії середньої школи.

1958 р. – нагороджений почесним знаком «За освоєння цілинних земель».

лютий 1960 – листопад 1963 рр. – працював інструктором Харківського обкому ЛКСМУ.

листопад 1963 р. – травень 1964 рр. – керівник іноземного відділу Харківського університету.

травень 1964 р. – лютий 1966 рр. – аспірант кафедри історії КПРС Харківського університету.

лютий 1966 – грудень 1970 рр. – секретар Харківського обкому комсомолу.

січень 1967 р. – захистив кандидатську дисертацію на тему: «Комсомол Харківщини – активний помічник Комуністичної партії в боротьбі за виконання семирічки в промисловості (1959 – 1965 рр.)».

грудень 1970 – березень 1974 рр. – старший викладач, доцент кафедри історії КПРС ХДУ.

25 серпня 1971 р. – нагороджений орденом «Знак Пошани».

березень 1974 – березень 1977 рр. – декан підготовчого факультету для іноземних громадян Харківського університету.

березень 1977 – вересень 1977 рр. – доцент кафедри історії КПРС ХДУ.

вересень 1977 – січень 1982 рр. – проректор з навчальної роботи Харківського університету.

22 травня 1980 р. – нагороджений Почесною грамотою Президії Верховної ради Української РСР.

січень 1982 – вересень 1985 рр. – завідувач кафедри історії КПРС Харківського університету.

вересень 1985 – вересень 1987 рр. – старший науковий співробітник Харківського університету.

вересень 1987 – червень 1991 рр. – завідувач кафедри історії КПРС ХДУ.

30 березня 1989 р. – захистив докторську дисертацію на тему: «Ідейно-політичне виховання молоді. З досвіду Компартії України (1960-ті – 1980-ті роки)».

червень 1991 – грудень 1994 рр. – завідувач кафедри політичної історії ХДУ.

грудень 1994 – вересень 1999 рр. – завідувач загальноуніверситетської кафедри історії України.

вересень 1999 р. – по теперішній час – професор кафедри українознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

2005 р. – нагороджений Почесною грамотою Харківської обласної державної адміністрації та Харківської обласної ради.

23 березня 2012 р. – нагороджений «Медаллю імені В. Н. Каразіна» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

2012 р. – отримав «Знак відмінника освіти» Міністерства освіти та науки України.

БІБЛІОГРАФІЯ ПРАЦЬ В. І. ТАНЦЮРИ

1961

1. Досвід роботи зі студентами першого курсу (про зміцнення дружніх зв'язків між студентством і робітничою молоддю) // В аудиторіях вирює життя. – Київ, 1961.*

1965

2. Комсомольцы Харьковщины в борьбе за «Украинский час» (1960–1963 гг.) // Из истории борьбы КПСС за построение социализма и создание коммунистического общества в СССР. – Харьков, 1965. – Вып. 4. – С. 139–148.

1966

3. Комсомол Харьковщины – активный помощник Коммунистической партии в борьбе за выполнение семилетки в промышленности (1959–1965 гг.) : автореф. дисс. на соискание учен. степ. канд. ист. наук. – Харьков, 1966. – 32 с.

4. Роль комсомолу Харківщини в підвищенні загальноосвітнього рівня молодих робітників в роки семирічки (1959–1963 рр.) // ВХУ. Сер. іст. КПРС. – 1966. – Вип. 3. – С. 92–98.

1967

5. Етапи мужіння : [Підсумки роботи комсомольців Харкова у 1966 р.] // Ленінська зміна. – 1967. – 1 січ.

6. Запорука ідейної зрілості // Соц. Харківщина. – 1967. – 30 жовт.

1968

7. Заповітам Леніна вірні // Ленінська зміна. – 1968. – 1 жовт.

8. Ідейний гарт молодих будівників комунізму // Творчість в ідеологічній роботі. – Київ, 1968. – С. 184–200.

9. *Ред.*: Плем'я комсомольське : зб. спогадів з історії Харк. комсомол. організації (1918–1968) / за ред. І. А. Жолдак, Н. К. Калюжної ... В. І. Танцюри [та ін.]. – Харків : Прапор, 1968. – 295 с.

1970

10. Залік складає студентство // Ленінський залік. – Київ, 1970. – С. 76–89.

11. Ленінські заповіді – молоді (До 50-річчя промови В. І. Леніна на III Всеросійському з'їзді РКСМ) // Соц. Харківщина. – 1970. – 2 жовт.

12. Учимся у партии // Партийная работа – дело творческое. – Харьков, 1970. – С. 277–280.

1971

13. Деякі питання інтернаціонального виховання студентів // Актуальні питання патріотичного й інтернаціонального виховання молоді : зб. тез. – Севастополь, 1971.*

14. За перемогу революційної тактики партії : [Про 17-й том Повного зібрання творів В. І. Леніна] // Нові книги УРСР. – 1971. – № 29. – С. 3–5.

15. Комсомол у боротьбі за науково-технічний прогрес // Науково-технічний прогрес і молодь : тез. доп. учасн. наук. конф. – Харків, 1971. – С. 47–50.

16. Юним – про партію, про Леніна / В. Танцюра, Г. Попов // Ленінська зміна. – 1971. – 9 січ.

1972

17. Боротьба за оновлення й зміцнення партії // Нові книги УРСР. – 1972. – № 1 (10 січ.). – С. 3–4.

18. Живий літопис комсомольської слави // Нові книги УРСР. – 1972. – № 4 (20 квіт.). – С. 9–10.

19. Методические указания студентам, работающим над рефератами по общественно-политической практике. Вып. 1 / сост. В. А. Корнилова, В. И. Танцюра. – Харьков : [ХГУ], 1973. – 14 с.

20. Союз рівності, дружби, братства / В. Кравченко, В. Танцюра // Нові книги УРСР. – 1972. – № 35 (20 груд.). – С. 3–8.

1973

21. Критика фальсификаций деятельности ВЛКСМ в современных условиях // Научные основы и методика критики антикоммунизма в курсах общественных наук в высшей школе : сб. тез. – Харьков, 1973.*

22. Методические указания студентам, работающим над рефератами по общественно-политической практике. Вып. 2 / сост. В. А. Корнилова, В. И. Танцюра. – Харьков : [ХГУ], 1973. – 13 с.

1974

23. Методические указания студентам, работающим над рефератами по общественно-политической практике. Вып. 3 / сост. В. А. Корнилова, В. И. Танцюра. – Харьков : [ХГУ], 1973. – 12 с.

1975

24. К вопросу о месте и роли ОПП в подготовке студентов к будущей общественно-политической деятельности // Сб. тез. Всесоюз. науч.-теор. конф. по ОПП. – Харьков, 1975.*

1976

25. Методические указания и советы по использованию материалов XXV съезда партии в вузовском курсе истории КПСС (для преподавателей и студентов) / Ш. Ф. Агеев, С. И. Антоненко ... В. И. Танцюра [и др.]. – Харьков : [ХГУ], 1976. – 89 с.

1977

26. Корнилова В. А. Роль кафедры истории КПСС в проведении общественно-политической практики студентов / В. А. Корнилова, В. И. Танцюра // Вопросы обществ. наук. – 1977. – Вып. 30. – С. 84–93.

1978

27. В одній інтернаціональній сім'ї. Роки студентські // Веч. Харків. – 1978. – 19 груд.

28. Вірність ленінським заповітам: До 58-річчя промови В. І. Леніна на III з'їзді РКСМ «Завдання спілок молоді» // Соц. Харківщина. – 1978. – 30 верес.

1979

29. Мировая система социализма в идеологической борьбе с капитализмом // Роль Октябрьской революции в формировании новой расстановки сил на международной арене. – Познань, 1979. – (На пол. яз).*

1981

30. Відповідальне завдання виконати з честю : [Про підготовку спеціалістів для зарубіж. країн] // Харк. ун-т. – 1981. – 6 черв.

31. Глибока правда життя : [Про нову книгу Л. І. Брежнєва «Спогади»] // Харк. ун-т. – 1981. – 15 груд.

32. Исторический рубеж в развитии советского общества / В. И. Танцюра, И. Ш. Черномаз // ВХУ. – 1981. – № 218 : Деятельность Компартии Украины по выполнению задач социалистического и коммунистического строительства. – С. 3–7.

33. Непорушна дружба братніх країн // Вечірній Харків. – 1981. – 18 січ.

34. Програма дії суспільствознавців // Вечірній Харків. – 1981. – 24 жовт.

1982

35. Курсом пролетарського інтернаціоналізму: До 100-річчя пол. робіт. руху // Соц. Харківщина. – 1982. – 22 жовт.

36. Методические указания студентам, работающим над рефератами по общественно-политической практике. Вып. 4 / сост. В. А. Корнилова, В. И. Танцюра. – Харьков : [ХГУ], 1982. – 15 с.

37. Непорушна дружба братніх країн // Вечірній Харків. – 1982. – 18 січ.

38. Торжество ленинской национальной политики КПСС // В. И. Танцюра, А. И. Молчанов // ВХУ. – 1982. – № 235 : Деятельность парторганизаций Украины по развитию трудовой и политической активности масс в условиях развитого социализма. – С. 10–18.

1983

39. Методические указания по теме: «Партия в борьбе за восстановление народного хозяйства. Образование Союза Советских Социалистических республик (1921–1925 гг.)» : для студ. общеунив. спец. / сост. В. И. Танцюра, Н. В. Терещенко. – Харьков : [ХГУ], 1983. – 79 с.

40. Новая монография обществоведов : [рецензия] / С. Антоненко, В. Танцюра // Красное знамя. – 1983. – 2 июня. – Рец. на кн.: Ленинский план построения социализма и его осуществление на Украине. – Киев : Политиздат Украины, 1982. – 335 с.

41. Организация изучения и пропаганды истории комсомола в УССР в период развитого социализма / В. И. Танцюра, В. В. Малиновская // ВХУ. – 1983. – № 240 : Организаторская и идейно-воспитательная деятельность КПСС в условиях зрелого социализма. – С. 102–107.

42. По дорогам Украины : справочник–путеводитель / А. П. Деркач, В. И. Танцюра, А. П. Лукьяненко [и др.]. – Киев : Реклама, 1983. – 143 с.

43. Пути и методы совершенствования структуры общественно-политической практики в вузе // Формирование социальной активности студентов в процессе общественно-политической практики : тез. докл. и сообщ. Респ. науч. конф., (Харьков, 15–16 февр. 1983 г.). – Харьков, 1983. – Ч. 2. – С. 88–91.

44. Роль кафедры в повышении лекторского мастерства преподавателей // О повышении педагогического мастерства преподавателей : сб. тез. – Полтава, 1983. – С. 24–25.

45. Сборник служебных материалов по проведению общественно-политической практики студентов / В. И. Танцюра, С. А. Гласова, Л. Г. Сокурская. – Харьков : [ХГУ], 1983. – 50 с.

46. *Ред.*: Организаторская и идейно-воспитательная деятельность КПСС в условиях зрелого социализма / отв. ред. В. И. Танцюра. – Харьков : Вища шк., 1983. – 119 с. – (ВХУ, № 240).

1984

47. Вклад ЛКСМ Украины в создание материально-технической базы коммунизма (историография проблемы) / В. В. Малиновская, В. И. Танцюра // ВХУ. – 1984. – № 257 : Борьба Компартии Украины за интенсификацию общественного производства в период развитого социализма. – С. 116–119.

48. К вопросу о методическом обеспечении лекций проблемного характера по истории КПСС // Вопросы проблемного обучения и использования ТСО в преподавании и пропаганде истории КПСС : материалы науч. конф. – Ташкент, 1984. – С. 58–59.

49. Ленінські принципи соціалістичної демократії // Харк. ун-т. – 1984. – 7 лют.

50. Марксистско-ленинская методология и методика критики антикоммунизма в курсе истории КПСС // Новые рубежи вузовских обществоведов : материалы совещат. семинара зав. каф. обществ. наук вузов респ. – Киев, 1984. – С. 95–99.

51. Непорушна єдність партії і народу // Соц. Харківщина. – 1984. – 20 лют.

52. Школа громадської зрілості // Вечірній Харків. – 1984. – 30 груд.

1985

53. Демократія справжня і мніма // Соц. Харківщина. – 1985. – 20 лют.

54. Ключове завдання // Соц. Харківщина. – 1985. – 29 жовт.

55. Критика буржуазных фальсификаций социального облика и общественной роли советской молодежи в условиях развитого социализма // ВХУ. – 1985. – № 270 : Организаторская и идейно-воспитательная деятельность КПСС в условиях развитого социализма (из опыта Компартии Украины). – С. 134–142.

56. Планы семинарских занятий и методические указания по историографии истории КПСС : для студ. ист. ф-та / сост. И. П. Горпиненко, В. И. Танцюра. – Харьков : [ХГУ], 1985. – 32 с.

1986

57. Историография деятельности Компартии Украины по повышению роли идейно-политического воспитания молодежи (60-е – начало 80-х гг.) // ВХУ. – 1986. – № 294 : Вопросы историографии и источниковедения истории КПСС. – С. 138–144.

1987

58. Деятельность партийных организаций Украинской ССР по повышению роли Ленинского зачета в системе идейно-политического воспитания молодежи (60-е – 80-е годы) // ВХУ. – 1987. – № 304 : Организаторская и идеологическая деятельность КПСС в современных условиях. – С. 59–67.

59. Идейно-политическое воспитание молодежи: из опыта работы Компартии Украины. – Харьков : Вища школа, 1987. – 151 с. Рец.: Книги наших ученых // Харк. ун-т. – 1987. – 20 верес.

60. О партийном руководстве совершенствованием структуры комсомольского политпросвещения в 60-е – первой половине 80-х годов: (на материалах Украины) // Науч. тр. по истории КПСС / Киев. ун-т. – 1987. – Вып. 146. – С. 96–102.

61. Партийное руководство лекционной пропагандой среди молодежи (На материалах партийных организаций Украинской ССР, 60-е – первая половина 80-х годов) // Науч. тр. по истории КПСС / Киев. ун-т. – 1987. – Вып. 147. – С. 92–98.

62. Пути совершенствования общественно-политической практики во внеучебное время // Всесоюз. науч.-метод. конф. : тез. докл. и сообщ., 24–27 февр. 1987. – Харьков, 1987. – С. 94–95.

1988

63. Деятельность Компартии Украины по укреплению социалистической дисциплины труда среди молодежи (60–80-е гг.) // ВХУ. – 1988. – № 314 : Идеино-воспитательная работа на современном этапе (на материалах Компартии Украины). – С. 75–82.

64. Дослідження актуальних проблем партійного керівництва ідейно-політичним вихованням молоді у світлі вимог XXVII з'їзду КПРС // Укр. іст. журн. – 1988. – № 2. – С. 46–49.

65. За чесне й чисте обличчя партії // Харк. ун-т. – 1988. – 7 черв.

66. Історики – боржники народу / [інтерв'ю взяв В. Фоменко] // Вечірній Харків. – 1988. – 16 листоп.

67. Общественно-политическая практика как важное средство повышения социальной активности студентов / В. И. Чигринов, Л. Г. Сокурянская, В. И. Танцюра // Пути реализации воспитательного потенциала вуза: методология, методика, опыт. – Харьков, 1988. – Гл. 4, § 2. – С. 135–145.

68. *Ред.*: Пути реализации воспитательного потенциала вуза: методология, методика, опыт / И. Е. Тарапов, В. И. Чигринов ... В. И. Танцюра. – Харьков : Вища шк., 1988. – 181 с.

1989

69. Великий Жовтень і Перебудова // Харк. ун-т. – 1989. – 7 листоп.

70. Методические указания к изучению темы «XXVII съезд КПСС – съезд стратегических решений: Курс на ускорение социально-экономического развития страны, упрочение мира на Земле. Принятие новой программы партии КПСС»: для студ. ун-та / сост. А. Н. Бердник, И. П. Горпиненко, А. И. Молчанов, В. И. Танцюра. – Харьков : [ХГУ им. А. М. Горького], 1989. – 76 с.

71. Партийное руководство идейно-политическим воспитанием молодежи в условиях перестройки // ВХУ. – 1989. – № 335 : Идеино-воспитательная работа КПСС на современном этапе. – С. 51–56.

72. *Ред.:* Идеино-воспитательная работа КПСС на современном этапе: на материалах Компартии Украины: (сб. ст.) / отв. ред. В. И. Танцюра. – Харьков : Вища школа, 1989. – 114 с. – (ВХУ; № 335).

1990

73. Ленин и современная идеологическая борьба // ВХУ. – 1990. – № 350 : Идеино-политическое воспитание трудящихся масс: из опыта работы Компартии Украины (60–80-е годы). – С. 3–9.

74. В. І. Ленін і сучасна ідеологічна боротьба // Харк. ун-т. – 1990. – 17 квіт.

75. Образ вождя і міфи про нього // Соц. Харківщина. – 1990. – 21 квіт.

76. Политическая история XX века: метод. рек. к изучению вуз. курса. – Киев, 1990.

Темы I–III / авт.-сост. Ш. Ф. Агеев, А. Е. Кучер, В. И. Танцюра [и др.] ; отв. за вып. В. И. Танцюра, М. М. Славинская, В. И. Чуб. – 164 с.

Тема IV / авт.-сост. В. А. Корнилова, А. Д. Перевозов, Е. П. Пугач [и др.] ; отв. за вып. В. И. Танцюра, М. М. Славинская, В. И. Чуб. – 96 с.

Тема V / авт.-сост. В. И. Танцюра, С. И. Антоненко, В. П. Валентиенко [и др.] ; отв. за вып. В. И. Танцюра, М. М. Славинская, В. И. Чуб. – 167 с.

Темы VI–VIII / авт.-сост. Е. А. Бондарев, И. Г. Тупиков, А. Н. Бердник [и др.] ; отв. за вып. В. И. Танцюра, М. М. Славинская, В. И. Чуб. – 188 с.

Тема IX / авт.-сост. А. И. Молчанов [и др.] ; отв. за вып. В. И. Танцюра, М. М. Славинская, В. И. Чуб. – 100 с.

77. Рабочий план и программа курса «Политическая история XX века» / сост. В. И. Танцюра, Л. М. Бесов. – Харьков : [ХГУ], 1990. – 57 с.

78. Що нас хвилює найбільше? // Харк. ун-т. – 1990. – 13 берез.

1991

79. КПСС : какой ей быть? // Красное знамя. – 1991. – 9 окт.

80. Ленин и современная идеологическая борьба // ВХУ. – 1991. – № 350 : Идеино-политическое воспитание трудящихся масс: из опыта работы Компартии Украины (60–80-е годы). – С. 3–9.

81. Ленин о концептуальных основах строительства партии: исторические уроки и современность // Дело : информ.-реклам. газ. Дзержин. РК КПУ г. Харькова. – 1991. – Апрель-май.

82. Политическая история XX века : программа курса, планы семинарских занятий и проблемные вопросы к ним. – Харьков : [ХГУ], 1991. – 68 с.

83. Прийшла нова політична сила : (Співбесідники журналіста – викладачі університетської кафедри політичної історії) // Харк. ун-т. – 1991. – 10 верес.

84. *Ред.*: Ідейно-політичне виховання трудящих мас: із опыта роботи Компартії України (60–80-е роки) / отв. ред. В. І. Танцюра. – Харків : Основа, 1991. – 120 с. – (ВХУ; № 350).

1992

85. Політичні партії Росії і України: проблеми методології і історіографії : метод. рек. к изучению спецкурсів по політ. історії ХХ століття для студ. днев. і веч. отд-ній. – Харків : ХГУ, 1992. – 76 с.

1993

86. Причини політичного банкрутства КПСС і компартії України // ВХУ. – 1993. – № 375 : Проблеми політичної історії України. – С. 237–241.

87. Проблеми управління державною промисловістю України в період нэпа / В. І. Танцюра, Н. В. Черная // ВХУ. – 1993. – № 375 : Проблеми політичної історії України. – С. 119–126.

88. *Ред.*: Проблеми політичної історії України / отв. ред. В. І. Танцюра. – Харків : Основа, 1993. – 244 с. – (ВХУ; № 375).

1994

89. Національні проблеми в сучасній Україні // Соціальні проблеми в регіонах України. – Харків, 1994. – С. 66–67.

90. Політична криза в сучасній Україні: причини, характер і шляхи подолання // ВХУ. – 1994. – № 381 : Проблеми політичної історії України. – С. 123–130.

91. Статут повинен працювати на майбутнє : [новий статут ХДУ] // Харк. ун-т. – 1994. – 11 жовт.

92. *Ред.*: Проблеми політичної історії України / відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : Основа, 1994. – 135 с. – (ВХУ; № 381).

1995

93. Загострення політичних стосунків Б. Хмельницького з царським урядом Росії після закінчення визвольної війни // Визвольна боротьба українського народу під керівництвом Богдана Хмельницького за українську державність : Матеріали наук. конф., 25–27 жовтня 1995 р. / відп. ред. В. В. Калініченко, В. І. Танцюра. – Харків, 1995. – С. 7–8.

94. Історична і національна свідомість: пошук ефективного взаємовпливу // Українська духовна культура в системі національної освіти : тез. доп. та повідомл. наук. конф., 18–19 квіт. 1995 р. – Харків, 1995. – С. 92–94.

95. Окупаційний режим в Україні і його політичні наслідки // Україна в роки Великої Вітчизняної війни : Матеріали і тези обл. наук. конф. /

відп. ред. В. В. Калініченко, В. І. Танцюра. – Харків, 1995. – С. 54–56. – (До 50-річчя Перемоги).

96. Політична історія України та перспективи її розвитку // Історична наука на порозі ХХІ століття: підсумки та перспективи : Матеріали Всеукр. наук. конф. (Харків, 15–17 листоп. 1995 р.). – Харків, 1995. – С. 199–203.

97. *Ред.*: Визвольна боротьба українського народу під керівництвом Богдана Хмельницького за українську державність : Матеріали наук. конф., 25–27 жовтня 1995 р. / відп. ред. В. В. Калініченко, В. І. Танцюра. – Харків : [ХДУ], 1995. – 92 с.

98. *Ред.*: Україна в роки Великої Вітчизняної війни : Матеріали і тези обл. наук. конф. / відп. ред. В. В. Калініченко, В. І. Танцюра. – Харків, 1995. – 110 с. – (До 50-річчя Перемоги).

1996

99. Національно-культурне будівництво незалежної України: труднощі, перешкоди, пошуки // ВХУ. – 1996. – № 387 : Історія України. – Вип. 1. – С. 3–11.

100. Плани семінарських занять з історії України / упоряд. В. І. Танцюра, Л. О. Радченко, Т. В. Коломієць. – Харків : ХДУ, 1996. – 32 с.

101. Політична відповідальність та її вплив на розбудову незалежної України // Проблема ответственности на рубеже ХХ и ХХІ веков. – Харьков, 1996. – С. 124–126.

102. [Про проект Конституції України] // Харк. ун-т. – 1996. – 30 квіт.

103. Співвідношення плану і ринку в теорії та практиці більшовицької партії в умовах непу // ВХУ. – 1996. – № 387 : Історія України. – Вип. 1. – С. 222–229.

104. Українські політичні партії початку ХХ ст. : Метод. рек. до вивчення теми. Тексти програм. док. / упоряд. В. І. Танцюра, Д. М. Чорний, Е. В. Федоров. – Харків : [ХДУ], 1996. – 26 с.

105. *Ред.*: Історія України. Вип. 1 / відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : Основа, 1996. – 270 с. – (ВХУ; № 387).

106. *Ред.*: Програма з історії України для студентів та викладачів / за заг. ред. В. І. Танцюри. – Харків : ХДУ, 1996. – 45 с.

1997

107. Дослідження історії Слобідської України у ХХ столітті (умови розвитку, підсумки, проблеми) / В. І. Танцюра, Д. М. Чорний // Історичні віхи Слобідської України: ХVІІ – початок ХХ ст. : наук. зб. пр. учасників наук. конф. «Визвольна боротьба українського народу під керівництвом Богдана Хмельницького за українську державність» / відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків, 1997. – С. 3–18.

108. *Ред.*: Історичні віхи Слобідської України: XVII – початок XX ст. : наук. зб. пр. учасників наук. конф. «Визвольна боротьба українського народу під керівництвом Богдана Хмельницького за українську державність» / відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : [ХДУ], 1997. – 152 с.

1998

109. Історична освіта в Україні: труднощі, пошуки / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // ВХУ. – 1998. – № 401 : Історія України. – Вип. 2. – С. 3–9.

110. *Ред.*: Історія України. Вип. 2 / відп. ред. В. І. Танцюра, К. Д. Гурова. – Харків : Основа, 1998. – 389 с. – (ВХУ; № 401).

1999

111. Боротьба за владу між Центральною Радою і більшовиками в 1917–1918 рр. : особливості, перешкоди, помилки // ВХУ. – 1999. – № 442 : Історія України. – Вип. 3. – С. 55–57.

112. *Ред.*: Історія України. Вип. 3 / відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХДУ, 1998. – 174 с. – (ВХУ; № 442).

2001

113. Нове дослідження у галузі кратології // ВХУ. – 2001. – № 504 : Історія України. – Вип. 4. – С. 264–266.

114. Українське національне відродження XIX ст. // Політична історія України : посібник / Є. О. Бондарєв, В. П. Горбатенко, В. А. Греченко ; ред. В. І. Танцюра. – Київ, 2001. – С. 151–181.

115. *Ред.*: Політична історія України : посібник / Є. О. Бондарєв, В. П. Горбатенко, В. А. Греченко ; ред. В. І. Танцюра. – Київ : Академія, 2001. – 488 с. – (Альма-матер). Рец.: Спроба політичного осмислення української історії [Електронний ресурс] / Т. В. Коломієць. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?. – Назва з екрану.

116. *Ред.*: Історія України. Вип. 4. / заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2001. – 268 с. – (ВХУ; № 504).

2002

117. [Кафедра українознавства] // Харк. ун-т. – 2002. – 9 квіт.

118. Національна і мовна політика в Україні: протиріччя й перспективи їх подолання / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // ВХУ. – 2002. – № 556 : Історія України. – Вип. 5. – С. 216–224.

119. Політичні аспекти утворення Київської Русі – середньовічної Української держави (IX–X ст.) / В. І. Танцюра, В. В. Петровський // Політична історія України : посіб. для студ. вищих навч. закл. / за ред. В. І. Танцюри. – Київ, 2002. – С. 26–55.

120. Прекрасный педагог и великолепный человек // Страницы из жизни Учителя: (В. И. Астахов в исследованиях и воспоминаниях) / сост. В. И. Астахова ; науч. ред. С. И. Посохов. – Харьков, 2002. – С. 118–121.

121. Українське національне відродження XIX ст. / В. І. Танцюра, В. В. Петровський // Політична історія України : посіб. для студ. вищих навч. закл. / за ред. В. І. Танцюри. – [2-ге вид.]. – Київ, 2002. – С. 151–180.

122. *Ред.*: Історія України. Вип. 5 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2002. – 240 с. – (ВХУ; № 556).

123. *Ред.*: Політична історія України : посіб. для студ. вищих навч. закл. / за ред. В. І. Танцюри. – [2-ге вид.]. – Київ : Академія, 2002. – 488 с. – (Альма-матер).

2003

124. Відбудова Харкова в повоєнні часи (1945–1955 рр.) / Л. А. Бортник, В. І. Танцюра // ВХУ. – 2003. – № 603 : Історія України. – Вип. 6. – С. 160–170.

125. Сталін і Україна / С. М. Куліш, В. І. Танцюра // ВХУ. – 2003. – № 603 : Історія України. – Вип. 6. – С. 150–154.

126. *Ред.*: Історія України. Вип. 6 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2003. – 257 с. – (ВХУ; № 603).

2004

127. Історія України : комплекс навч.-метод. матеріалів для студ. та викл. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2004. – 88 с.

128. Політична історія України в сучасній історичній літературі Російської Федерації // ВХУ. – 2004. – № 641 : Історія України. – Вип. 7. – С. 158–160.

129. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за 200 років / В. С. Бакіров, В. М. Духопельников, Б. П. Зайцев [та ін.]. – Харків : Фоліо, 2004. – 750 с. Зі змісту: Харківський університет у 90-х роках ХХ – на початку ХХІ століття / В. С. Бакіров, В. В. Калініченко, В. І. Танцюра, В. С. Майстренко. – С. 549–728.

130. Центр слобідського козацтва: До 350-річчя заснування // ВХУ. – 2004. – № 641 : Історія України. – Вип. 7. – С. 3–7.

131. *Ред.*: Історія України. Українознавство. Вип. 7 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2004. – 206 с. – (ВХУ; № 641).

2005

132. Україна в період Другої світової війни: нові тенденції в історіографії питання / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // Україна і Друга світова

війна: До 60-річчя перемоги над фашистською Німеччиною : зб. матеріалів Харк. наук.-практ. конф. пед. працівників та студ. вищих навч. закл. I–IV рівнів акредитації, 27 квіт. 2005 р. – Харків, 2005. – С. 215–219.

133. *Ред.*: Україна і Друга світова війна : До 60-річчя перемоги над фашистською Німеччиною : зб. матеріалів Харк. наук.-практ. конф. пед. працівників та студ. вищих навч. закл. I–IV рівнів акредитації, 27 квіт. 2005 р. – Харків : Константа, 2005. – 228 с.

2006

134. Україна в період Другої світової війни: нові тенденції в історіографії питання / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // ВХУ. – 2006. – № 715 : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 8. – С. 83–86.

135. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 8 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2006. – 201 с. – (ВХУ; № 715).

2007

136. Бортник Л. А. Внесок Д. І. Багалія в розвиток української етнографії / Л. А. Бортник, Л. Е. Добрунова, В. І. Танцюра // ВХУ. – 2007. – № 767 : Історія України. Українознавство: історичні та політичні науки. – Вип. 9. – С. 11–17.

137. Голодомор 1932–1933 років: свідомо політика геноциду чи просто помилка? / В. І. Танцюра, С. М. Куліш // ВХУ. – 2007. – № 767 : Історія України. Українознавство: іст. та політ. науки. – Вип. 9. – С. 163–166.

138. Прекрасный ученый и великолепный человек // Опережавший время : Книга о Н. Ф. Николаевском / сост. В. Н. Николаевский, Н. И. Сазонов. – Харьков, 2007. – С. 319–321.

139. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та політичні науки. Вип. 9 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 166 с. – (ВХУ; № 767).

2008

140. Голодомор 1932–1933 років в Україні: трагедія та пам'ять / В. І. Танцюра, Н. П. Олешко // ВХУ. – 2008. – № 822 : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 10. – С. 35–43.

141. Політична історія України як наука: стан і перспективи її розвитку / В. І. Танцюра, О. В. Пересада // ВХУ. – 2008. – № 835 : Історія України. Українознавство: іст. та політ. науки. – Вип. 11. – С. 149–156.

142. Політичні аспекти утворення Київської Русі – середньовічної Української держави (IX–X ст.) // Політична історія України : навч. посіб. / за ред. В. І. Танцюри. – 2-ге вид., допов. – Київ, 2008. – С. 13–41.

143. Українське національне відродження XIX ст. // Політична історія України : навч. посіб. / за ред. В. І. Танцюри. – 2-ге вид., допов. – Київ, 2008. – С. 153–181.

144. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 10 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 256 с. – (ВХУ; № 822).

145. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 11 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 160 с. – (ВХУ; № 835).

146. *Ред.*: Політична історія України : навч. посіб. / за ред. В. І. Танцюри. – 2-ге вид., доповн. – Київ : Академвидав, 2008. – 552 с.

2009

147. Политическая история Украины в современной историографии Российской Федерации // Альманах добрососедства : сб. ст. участников цикла междунар. конф. «Неконфликтное прочтение истории – основа добрососедства», Алматы–Москва–Харьков–Кишинев / сост. А. Т. Гаспаршвили. – Москва, 2009. – С. 23–27.

148. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 12 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. – 120 с. – (ВХУ; № 871).

2010

149. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 13 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 146 с. – (ВХУ; № 906).

2011

150. Історія України : комплекс навч.-метод. матеріалів для студ. та викл. / В. І. Танцюра, С. М. Куліш. – 2-ге вид., переробл. та доп. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 84 с.

151. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 14 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 147 с. – (ВХУ; № 939).

2012

152. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 15 / відп. ред. В. В. Кравченко ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 154 с. – (ВХУ; № 1006).

2013

153. Політична історія України: огляд сучасних публікацій / В. І. Танцюра, О. О. Пересада // ВХУ. – 2013. – № 1055 : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 16. – С. 84–93.

154. Слобідська Україна як історико-географічний регіон. Історіографія та джерела / В. І. Танцюра, О. О. Пересада // ВХУ. – 2013. – № 1088 : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 17. – С. 6–12.

155. *Ред.*: Історичні регіони України: минуле та сучасність : Всеукр. наук. конф., Харків, 28–29 листоп. 2013 р. / відп. за вип. Н. П. Книщенко. – Харків, 2013. – 216 с.

156. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 16 / відп. ред. Д. М. Чорний ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 104 с. – (ВХУ; № 1055).

157. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 17 / відп. ред. Д. М. Чорний ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 122 с. – (ВХУ; № 1088).

2014

158. Військово-стратегічне значення Слобідської України у XIV – першій половині XVII ст. // ВХУ. – 2014. – № 1119 : Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – Вип. 18. – С. 6–18.

159. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 18 / відп. ред. Д. М. Чорний ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 195 с. – (ВХУ, № 1119).

160. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 19 / відп. ред. Д. М. Чорний ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 117 с. – (ВХУ, № 1138).

2015

161. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 20 / відп. ред. Д. М. Чорний ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 122 с. – (ВХУ).

162. *Ред.*: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. Вип. 21 / відп. ред. Д. М. Чорний ; заст. відп. ред. В. І. Танцюра. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 110 с. – (ВХУ).

2016

163. Історія України : навч. посіб. / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 492 с.

164. Історія Слобідської України : навч. посіб. / В. І. Танцюра, О. О. Пересада. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 304 с.

Кандидатські дисертації, захищені під керівництвом В. І. Танцюри

165. Астахова Е. В. Партийное руководство физическим воспитанием молодежи в условиях совершенствования социализма (на материалах Украинской ССР) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / Е. В. Астахова. – Харьков, 1986. – 24 с.

166. Безрук С. И. Пропагандистская работа Компартии Украины среди молодежи в 70-е – 80-е годы: противоречия, деформации, уроки : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / С. И. Безрук. – Харьков, 1990. – 23 с.

167. Бортник Л. А. Изучение социально-политических дисциплин в общеобразовательных школах Украины в 70–80-е годы. Критический анализ партийного руководства : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / Л. А. Бортник. – Харьков, 1991. – 21 с.

168. Валентиенко В. П. Деятельность комсомола Украины по нравственному воспитанию молодежи в условиях развитого социализма (1971–1981 гг.) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / В. П. Валентиенко. – Харьков, 1985. – 24 с.

169. Гаврилюк Г. І. Українська військова політика в 1917–1918 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / Г. І. Гаврилюк. – Харків, 1998. – 17 с.

170. Губа А. В. Участие молодежи Украины в решении задач научно-технического прогресса в 80-е годы : критический анализ : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / А. В. Губа. – Харьков, 1991. – 24 с.

171. Дудка Н. И. Деятельность партийных организаций Украины по формированию социальной ответственности студенческой молодежи (1971–1980 гг.) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / Н. И. Дудка. – Харьков, 1987. – 24 с.

172. Жилкин В. С. Роль общественных организаций в военно-политической подготовке молодежи к защите социалистического отечества. Из опыта работы Компартии Украины (80-е годы) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / В. С. Жилкин. – Харьков, 1989. – 16 с.

173. Калиновський В. Б. Науково-технічна політика в Україні у 1976–1985 роках: критичний аналіз (на матеріалах діяльності партійних організацій) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / В. Б. Калиновський. – Дніпропетровськ, 1994. – 17 с.

174. Калініченко В. В. Повоєнний голод в Україні (друга половина 40-х років ХХ ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / В. В. Калініченко. – Харків, 2001. – 19 с.

175. Киселев Е. Л. Разоблачение буржуазных фальсификаций вопросов организационно-партийной работы КПСС на современном этапе : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / Е. Л. Киселев. – Харьков, 1979. – 17 с.

176. Кулиш С. Н. Критический анализ преподавания общественных дисциплин в системе среднего специального образования в 70-е – 80-е гг.: (на материалах Украины) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / С. Н. Кулиш. – Харьков, 1991. – 22 с.

177. Куценко А. Н. Критический анализ преподавания общественных дисциплин в системе профессионально-технического образования: (на материалах Украины) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / А. Н. Куценко. – Харьков, 1990. – 19 с.

178. Логвиненко І. А. Політична діяльність української Центральної Ради : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / І. А. Логвиненко. – Харків, 1993. – 17 с.

179. Лямина Л. Е. Партийное руководство деятельностью комсомола в воспитании рабочей молодежи на революционных, боевых и трудовых традициях КПСС и советского народа (1976–1980): (на материалах Украины) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / Л. Е. Лямина. – Харьков, 1986. – 16 с.

180. Малиновская В. В. Комсомол Украины в период строительства развитого социализма в СССР. Историография проблемы : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / В. В. Малиновская. – Харьков, 1982. – 15 с.

181. Молчанов А. И. Деятельность КПСС по патриотическому и интернациональному воспитанию рабочей молодежи в условиях развитого социализма (На материале смежных областей РСФСР, УССР и БССР) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / А. И. Молчанов. – Харьков, 1981. – 20 с.

182. Олешко Н. П. Український національно-визвольний рух у Галичині на початку ХХ ст. та українська преса Наддніпрянської України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / Н. П. Олешко. – Харків, 2006. – 16 с.

183. Павленко В. Я. Комсомол Украины – активный помощник партии по подготовке молодежи к защите Родины (1966–1980 гг.) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / В. Я. Павленко. – Харьков, 1985. – 24 с.

184. Радченко Л. О. Національно-демократична революція в Україні 1917–1920 років у новітній вітчизняній та зарубіжній літературі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / Л. О. Радченко. – Харків, 1996. – 26 с.

185. Савченко Л. П. Національне самовизначення України як фактор дезінтеграції СРСР у відображенні періодичної преси. 1985–1991 рр. :

автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / Л. П. Савченко. – Дніпропетровськ, 1994. – 17 с.

186. Тарасов К. П. Критика западногерманских буржуазных фальсификаций деятельности КПСС по развитию социалистической демократии на этапе развитого социализма : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / К. П. Тарасов. – Харьков, 1983. – 24 с.

187. Чорна Н. В. Формування адміністративно-командної системи управління промисловістю України (кінець 1917 – початок 30-х років) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / Н. В. Чорна. – Харків, 1998. – 18 с.

188. Чугуй Т. О. Товариства «Просвіта» на Харківщині в ХХ – на початку ХХІ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук / Т. О. Чугуй. – Харків, 2008. – 22 с.

189. Шаблій А. П. Печать Украины как источник изучения истории комсомола (1926–1932 гг.) : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / А. П. Шаблій. – Харьков, 1986. – 25 с.

190. Шрамко О. Ю. Деятельность партийных организаций по нейтрализации идеологических диверсий эмигрантских антисоветских центров против молодежи Украинской ССР на современном этапе : автореф. дис. на соиск. науч. степени канд. ист. наук / О. Ю. Шрамко. – Харьков, 1988. – 22 с.

Докторські дисертації, захищені при консультуванні В. І. Танцюри

191. Головченко В. І. Ідейне становлення української соціал-демократії та еволюції її поглядів на шляхи і перспективи визвольної боротьби (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра політ. наук / В. І. Головченко ; Ін-т нац. відносин і політології НАН України. – Київ, 1998. – 32 с.

192. Грінченко Г. Г. Українські оstarбайтери в системі примусової праці Третього Райху : проблеми історичної пам'яті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук / Г. Г. Грінченко ; ХНУ імені В. Н. Каразіна. – Київ, 2011. – 40 с.

193. Куліш С. М. Традиції і новаторство у підготовці науково-педагогічних кадрів Харківського університету (1805–1917 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук / С. М. Куліш ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Київ, 2014. – 40 с.

194. Скоробогатов А. В. Харків у роки німецької окупації (1941–1943) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук / А. В. Скоробогатов ; ХНУ імені В. Н. Каразіна. – Харків, 2006. – 36 с.

195. Чорний Д. М. Міста Лівобережної України наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра іст. наук / Д. М. Чорний ; ХНУ імені В. Н. Каразіна. – Харків, 2008. – 42 с.

Література про В. І. Танцюру

196. Награждение В. И. Танцюры Почетной грамотой Президиума Верховного Совета УССР // Красное знамя. – 1980. – 24 мая.

197. Працівники тилу і діти війни – Великій Перемозі / гол. ред. В. С. Гриневич. Харків, 2014. – 564 с. С. 77: розповідь про В. І. Танцюру.

198. Василь Іванович Танцюра : [фото] // Харк. ун-т. – 1997. – 30 груд.

199. Танцюра Василь Іванович // Професори Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : біобібліогр. покажчик / за ред. В. С. Бакірова. – Харків, 2009. – С. 294.

200. Томко М. Найвища радість ученого : [про захист докторського дослідження зав. каф. історії КПРС ХДУ В. І. Танцюрою] / М. Томко // Харк. ун-т. – 1989. – 4 трав. : з фото.

201. Указ Президії Верховної ради Української РСР про нагородження працівників Харківського державного університету імені О. М. Горького почесною грамотою і грамотою Президії Верховної Ради Української РСР Танцюру Василя Івановича – проректора // Ленінська зміна. – 1980. – 24 трав.

202. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за 200 років / В. С. Бакіров, В. М. Духопельников, Б. П. Зайцев [та ін.]. – Харків : Фоліо, 2004. – 750 с. С. 472, 597, 615, 705: про В. І. Танцюру.

203. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна нагороджує дипломом колектив кафедри українознавства під керівництвом проф. В. І. Танцюри за навчальний посібник «Політична історія України» (за результатами ІV виставки-конкурсу навчальних і дидактичних матеріалів). – Харків, 2003.*

204. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна нагороджує дипломом ІІІ ступеня лауреата університетського конкурсу В. І. Танцюру за високі досягнення в роботі. – Харків, 2001.*

205. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна нагороджує дипломом ІІІ ступеня колектив авторів під керівництвом В. І. Танцюри за навчальний посібник «Політична історія України» (2-ге вид., за результатами ХІ виставки-конкурсу навчальної літератури). – Харків, 2008.*

Умовні скорочення

ВХУ – Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Агеев Ш. Ф. 25, 76
Антоненко С. И. 25, 40, 76
Астахов В. И. (120)
Астахова В. И. 120
Астахова Е. В. 165
Бакіров В. С. 129, 199, 202
Багалій Д. І. (136)
Безрук С. И. 166
Бердник А. Н. 70, 76
Бондарев Е. А. див. Бондарев Є. О.
Бондарев Є. О. 76, 114, 115
Бесов Л. М. 77
Бортник Л. А. 124, 136, 167
Брежнев Л. І. (31)
Валентиенко В. П. 76, 168
Гаврилюк Г. І. 169
Гаспаришвили А. Т. 147
Гласова С. А. 45
Головченко В. І. 191
Горбатенко В. П. 114, 115
Горпиненко И. П. 56, 70
Греченко В. А. 114, 115
Гриневич В. С. 197
Грінченко Г. Г. 192
Губа А. В. 170
Гурова К. Д. 110
Деркач А. П. 42
Добрунова Л. Е. 136
Дудка Н. И. 171
Духопельников В. М. 129, 202
Жилкин В. С. 172
Жолдак І. А. 9
Зайцев Б. П. 129, 202
Калиновський В. Б. 173
Калініченко В. В. 93, 95, 97, 98, 129, 174
Калюжна Н. К. 9
Киселев Е. Л. 175
Книшенко Н. П. 155
Коломієць Т. В. 100, 115
Корнилова В. А. 19, 22, 23, 26, 36, 76
Кравченко В. В. 20, 122, 126, 131, 135, 139, 144, 145, 148, 149, 151, 152
Кулиш С. Н. див. Куліш С. М.
Куліш С. М. 109, 118, 125, 132, 134, 137, 150, 163, 176, 193
Куценко А. Н. 177
Кучер А. Е. 76
Ленин В. И. див. Ленін В. І.
Ленін В. І. (7, 11, 14, 16, 28, 73, 74, 80, 81)
Логвиненко І. А. 178
Лукьяненко А. П. 42
Лямина Л. Е. 179
Майстренко В. С. 129
Малиновская В. В. 41, 47, 180
Молчанов А. И. 38, 70, 76, 181
Николаевский В. Н. 138
Николаевский Н. Ф. (138)
Олешко Н. П. 140, 182
Павленко В. Я. 183
Перевозов А. Д. 76
Пересада О. В. 141
Пересада О. О. 153, 154, 163, 164
Петровський В. В. 119, 121
Попов Г. М. 16
Посохов С. И. 120
Пугач Е. П. 76
Радченко Л. О. 100, 184
Попов Г. Н. 16
Савченко Л. П. 185
Сазонов Н. И. 138
Скоробогатов А. В. 194
Славинская М. М. 76
Сокурская Л. Г. 45, 67
Сталін Й. В. (125)
Тарапов И. Е. 68
Тарасов К. П. 186
Терещенко Н. В. 39
Томко М. 200
Тупиков И. Г. 76
Федоров Е. В. 104
Фоменко В. 66
Хмельницький Б. (93, 97)
Черная Н. В. див. Чорна Н. В.
Черномаз И. Ш. 32
Чигринов В. И. 67, 68
Чорна Н. В. 87, 187
Чорний Д. М. 104, 107, 156, 157, 159, 161, 162, 195
Чуб В. И. 76
Чугуй Т. О. 188
Шаблій А. П. 189
Шрамко О. Ю. 190

ЗМІСТ

Від упорядників.....	3
Василь Іванович Танцюра – професор Харківського університету.....	4
Основні дати життя, науково-педагогічної, адміністративної і громадської діяльності В. І. Танцюри	6
Бібліографія праць В. І. Танцюри	8
Кандидатські дисертації, захищені під керівництвом В. І. Танцюри	22
Докторські дисертації, захищені при консультуванні В. І. Танцюри	24
Література про В. І. Танцюру.....	25
Іменний покажчик	26

Наукове видання

Журавльова Ольга Сергіївна

**Василь Іванович Танцюра —
професор Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна**

(до 80-річчя від дня народження)

Біобібліографічний покажчик

(Рос. та укр. мовами)

Науковий редактор *Д. М. Чорний*
Бібліографічний редактор *Ю. Ю. Полякова*
Коректор *О. В. Анцибора*
Комп'ютерне верстання *В. В. Савінкова*
Макет обкладинки *І. М. Дончик*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,8. Наклад 100 пр. Зам. № 11/17.

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 705-24-32